

Vabariigi Valitsuse korralduse „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide meetmete nimekirja kinnitamine“ eelnõu seletuskirja lisa 2

Märkuste ja ettepanekutega arvestamise tabel

Kooskõlastaja	Märkuse või ettepaneku sisu	Arvestatud/ mittearvestatud, mittearvestamise põhjus
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi (tähtaeg ületatud)	Arvestatud
Haridus- ja Teadusministeerium	Mitte kooskõlastatud Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi HTM) ei saa nõustuda eelnõus toodud lahendusega, mille kohaselt on kaitsevõimekuse meetme (KAISA) rakendusüksuseks määratud Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi RTK). Selline lahendus ei vasta HTMi eelistusele, mis on edastatud Rahandusministeeriumile enne eelnõu kooskõlastusringi algatamist. Mõlemale poolele vastuvõetavat kokkulepet ei ole selles küsimuses saavutatud. HTM on tutvunud RTK esitatud seisukohtade ja vastuväidetega, samuti on HTMile teada Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (edaspidi EIS) vastused RTK esitatud etteheidetele. Nende seisukohtadega tutvumise järel ei ole HTM valmis oma valikut muutma. HTMi hinnangul tuleneb erimeelsus eelkõige erinevast lähtepunktist meetme rakendamisele. RTK on oma seisukohtades keskendunud EL fondide haldamise ja kontrollisüsteemi riskidele. HTM lähtub oma valikus aga	Mittearvestatud KAISA meetme rakendusüksuseks on põhjendatud määrata RTK, kaasates EISi meetme sisulisse elluviimisse. HTM on seisukohal, et erimeelsus tuleneb peamiselt RTK keskendumisest EL fondide haldamise ja kontrollisüsteemi riskidele ning HTMi fookusest teadus- ja innovatsioonipoliitika eesmärkidele. Selline vastandus ei ole Rahandusministeeriumi hinnangul põhjendatud. KAISA meede on EL vahenditest rahastatav meede ning selle rakendamine peab igal juhul vastama kehtivale EL õigusraamistikule, sh riigiabi, auditi, kontrolljälje ja finantsjuhtimise nõuetele. Need ei ole teisejärgulised tehnilised küsimused, vaid meetme õiguspärase ja jätkusuutliku elluviimise eeltingimus (riskide alahindamine võib viia finantskorrektsioonideni). Kui sisupoliitika elluviimise kõrval ei ole rakendamise tehniliste reeglite täitmine vajalikus ulatuses ja täpsusega tagatud, siis võivad sellega riigile kaasneda märkimisväärsed rahalised riskid (toetusmaksete peatamine kõigi EISi poolt rakendatud meetmete kulude katmiseks).

	teadus- ja innovatsioonipoliitika eesmärkidest ning teadmussiirde meetmete toimimise loogikast. HTMi hinnangul on selliste tegevuste tulemusliku elluviimise seisukohalt kriitiliselt oluline, et vastutus riskide juhtimise ja tulemuste saavutamise eest oleks võimalikult suures ulatuses koondatud ühte asutusse. Samuti peab HTM oluliseks, et meetme rakendusüksusel oleks lisaks haldusvõimekusele olemas ka strateegiline ja sisuline kompetents teadmussiirde ja innovatsiooni valdkonnas. Nende rollide lahutamisel on oht, et tegevused viiakse küll ellu ja vahendid kasutatakse ära, kuid nende sisuline mõju võib jääda piiratuks. HTMi hinnangul on EISil selline kahene võimekus olemas, samuti on asutuse uus juhtkond kinnitanud valmisolekut kontrollisüsteemide ülevaatamiseks ja edasiarendamiseks viisil, mis toetab innovatsioonimeetmete eesmärgipärast ja mõjusat rakendamist. Lisaks on EISil keskne roll teadmussiirde ja innovatsiooni ökosüsteemi laiemal arendamisel ning valdkondliku arengukava eesmärkide saavutamisel, sh prototüüpimise, piloteerimise ja rakendusuuringute toetamisel ja ettevõtete teadus- ja arendustegevuse võimekuse kasvatamisel. KAISA meede haakub seetõttu väga hästi EISi seniste tegevussuundade ja täna arendatava kaitsevaldkonna kompetentsiga. Seetõttu jääb HTM oma varasema seisukoha juurde määrata KAISA rakendusüksuseks EIS.	Riigiabi ja vastavusnõuded EISi puhul on nii auditeeriva asutuse tähelepanekute kui ka RTK/korraldusasutuse kontrollide põhjal tuvastatud puudujääke riigiabi käsitlemises ning kontrollisüsteemide toimimises. HTM viitab EISi uue juhtkonna valmisolekule kontrollisüsteemide ülevaatamiseks ja edasiarendamiseks. Rahandusministeeriumi hinnangul ei ole pelk valmisolek piisav alus uue meetme suunamiseks EISi. Rahandusministeerium nõustub, et KAISA meede haakub sisuliselt EISi seniste tegevussuundade ja kaitsevaldkonna kompetentsi arendamisega. See on tugev argument EISi sisuliseks kaasamiseks, kuid mitte rakendusüksuse rolli võtmiseks. Sisuline sobivus ei asenda vajadust toimiva kontrolli- ja riigiabisüsteemi järele. Rakendusvõimekus Meetme rakendamine eeldab kiiret käivitamist ning võimekust menetluste, kontrollide ja väljamaksete korraldamiseks. RTKl on olemas toimivad struktuurid ja protsessid nende ülesannete täitmiseks. EISi puhul on viimase perioodi jooksul toimunud ulatuslikud organisatsioonilised muudatused ning asutus on uute struktuuride loomise ja mehitamise etapis. Koostöömudel Rahandusministeerium peab otstarbekaks lahendust, kus RTK täidab rakendusüksuse rollis halduslikke ja kontrollifunktsioone ning EIS panustab meetme sisulisse elluviimisse ja innovatsioonialasesse ekspertiisi. See võimaldab üheaegselt tagada nii nõuetele vastavuse kui ka meetme sisuliste eesmärkide saavutamise.
--	---	--

		HTM rõhutab, et vastutuse koondamine ühte asutusse on tulemuste saavutamise seisukohalt kriitiline. Rahandusministeerium ei nõustu järeldusega, mille kohaselt peaks see automaatselt tähendama EISi määramist rakendusüksuseks. Vastutuse koondamine aitab riske vähendada juhul, kui vastava asutuse riigiabi, auditi ja kontrollide alased protseduurid on piisavalt küpsed ja nende toimivus on auditeeriva asutuse poolt kinnitatud. Kuna EISis on hetkel käimas muudatused, mille tulemuslikkust alles hinnatakse, ning süsteemide toimivus ei ole veel kinnitatud, on riskide maandamise seisukohast mõistlik hoiduda uute, kiiret rakendamist eeldavate meetmete suunamisest EISile. Salastatud teave Lisaks tuleb tähele panna võimalikku vajadust hallata salastatud teavet. RTKl on seoses uute kaitsemeetmetega loomisel võimekus (eraldi meeskond) tegeleda salastatud teabega (täielikult valmis märts 2026).
Kultuuriministeerium	Kooskõlastas eelnõu EISis vaikimisi	Arvestatud
Kliimaministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi, kinnitus saadetud e-kirja teel	Arvestatud
Siseministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi, kinnitus saadetud e-kirja teel	Arvestatud
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi (tähtaeg ületatud)	Arvestatud
Justiits- ja Digiministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi (tähtaeg ületatud)	Arvestatud
Sotsiaalministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi (tähtaeg ületatud)	Arvestatud
Riigikantselei	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi (tähtaeg ületatud)	Arvestatud
Riigi Tugiteenuste Keskus	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi, kinnitus saadetud e-kirja teel	Arvestatud
Kaitseministeerium	Kooskõlastas eelnõu vaikimisi (tähtaeg ületatud)	Arvestatud